



## بررسی نقش گردشگری فرهنگی بر باززنده سازی محوطه‌ی تاریخی ایزدخواست

سمیه جمشیدی<sup>۱\*</sup>، ندا سلیمانی<sup>۲</sup>، میترا آزاد<sup>۳</sup>

۱- کارشناس ارشد مرمت و احیاء بناها و بافت‌های تاریخی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران  
jamshidisomayeh@gmail.com

۲- مدرس دانشگاه و کارشناس ارشد مرمت و احیاء بناها و بافت‌های تاریخی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران  
mneda۳۸۴۰@yahoo.com

۳- استادیار گروه مرمت بناها و بافت‌های تاریخی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران  
Mithraazad@gmail.com

### چکیده

در عصر حاضر، گردشگری یکی از عوامل موثر در گسترش روابط بین ملت‌ها به‌شمار می‌رود و به منزله ایجادکننده فرصت‌های شغلی در بخش اقتصادی و ایجاد تعاملات اجتماعی- فرهنگی مطرح می‌شود. پدیده گردشگری، به‌لحاظ درآمدزایی فراوان آن، بسیاری از کشورهای جهان را برآن داشته‌است تا با جلب و جذب گردشگر، سرمایه‌گذاری زیادی را به این بخش اختصاص دهند. در این میان گردشگری فرهنگی، نوعی از گردشگری است که گردشگر را به فراگیری، آموزش، کنکاش و کسب تجربه درباره فرهنگ حال و گذشته جامعه مقصد و مقایسه آن با داشته‌ها و انگیزه‌های جامعه خود و دیگران وامی‌دارد و در واقع تجربه کیفی میان گردشگر و محیط، مورد بازدید قرار می‌گیرد. در این میان محوطه‌ها و بافت‌های تاریخی، در بردارنده ارزش‌های تاریخی- فرهنگی بوده و میراثی گرانبها برای نسل‌های آتی به‌شمار می‌آیند. آن‌ها آموزه‌هایی از خرد جمعی انسان‌ها را که ضمن برخورداری از تجربه، هنر، حس مکان و جهان زیستی آدمیان است، به نمایش می‌گذارند. محوطه ایزدخواست، نیز جزو یکی از این‌گونه محوطه‌های تاریخی در استان فارس است که در زمان ساسانیان پایه‌گذاری شده‌است. این محوطه از آن دوران تا چندین سال پیش دارای رونق بوده ولی امروزه به‌دلیل توسعه نامطلوب متروک گشته و تنها ویرانه‌هایی از آن برجای مانده‌است. هدف مقاله حاضر، بهره‌گیری از گردشگری فرهنگی جهت باززنده‌سازی محوطه تاریخی ایزدخواست است تا بتوان گامی در جهت حفظ و نگهداشت این میراث فرهنگی، هنرها، سنن، احیای غرور فرهنگی و ملی و هم‌چنین بروز تبادلات میان- فرهنگی آن برداشت. درواقع، ایجاد گردشگری فرهنگی به‌ویژه در محوطه‌های تاریخی نقش موثری در ماندگاری فرهنگ آن مکان و جلوگیری از متروک‌ماندن و تخریب آن دارد.

**واژه‌های کلیدی:** گردشگری فرهنگی، باززنده سازی، محوطه تاریخی، ایزدخواست.

### ۱- مقدمه

سرزمین پهناور پارس، حوادث و رویدادهای مختلف تاریخی را به خود دیده‌است. این سرزمین منشا شکل‌گیری حکومت‌های مهمی بوده که در مقیاس ملی و فراملی قابل توجه است. ظهور دولت هخامنشیان و ساسانیان در این سرزمین، که مهم‌ترین بناها و شهرهای خود را در پارس ایجاد کردند. پارس که امروزه نیز از مناطق آباد و پراهمیت کشور به‌شمار می‌آید و راه ارتباطی خلیج فارس و مرکز ایران می باشد، دارای شهرهایی با قدمت چند هزار ساله می باشد؛ که یکی از این شهرها که دست کم دارای ۲۰۰۰ سال قدمت است، شهر ایزدخواست بوده که در ابتدای دشت وسیع آباد در آخرین نقطه غربی به فاصله